

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NOUPHETH SAKBOUAVONG

**VẬN DỤNG DẠY HỌC PHÂN HÓA VÀO DẠY HỌC
MÔN TOÁN LỚP 6 Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
NƯỚC CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NOUPHETH SAKBOUAVONG

**VẬN DỤNG DẠY HỌC PHÂN HÓA VÀO DẠY HỌC
MÔN TOÁN LỚP 6 Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
NƯỚC CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO**

Ngành: Lý luận và phương pháp dạy học bộ môn Toán

Mã số: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Cao Thị Hà

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả luận văn

Noupheth SAKBOUAVONG

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn khoa học **PGS.TS Cao Thị Hà**, đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo (bộ phận Sau Đại học), Khoa Toán, các thầy cô giáo giảng dạy và toàn thể các bạn học viên lớp cao học Lí luận và phương pháp dạy học bộ môn Toán K25 - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy, góp nhiều ý kiến quý báu cho tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu khoa học và làm luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, các thầy cô giáo, các em học sinh của trường Trung học phổ thông dân tộc nội trú Champasak tỉnh Champasak, nước CHDCND Lào đã giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn những tình cảm quý báu của người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã cổ vũ, động viên, góp ý và tiếp thêm động lực để tôi hoàn thành luận văn này.

Mặc dù có nhiều cố gắng, nhưng do thời gian có hạn và năng lực của bản thân còn nhiều hạn chế trong kinh nghiệm nghiên cứu, nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chỉ bảo của các thầy, cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả luận văn

Noupheth SAKBOUAVONG

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt.....	iv
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Phương pháp nghiên cứu	3
6. Khách thể và đối tượng vi nghiên cứu.....	3
7. Cấu trúc của đề tài	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	4
1.1. Các quan niệm cơ bản về dạy học phân hóa.....	4
1.1.1. Khái niệm dạy học phân hóa	4
1.1.2. Nguồn gốc của dạy học phân hóa	5
1.1.3. Những cấp độ và hình thức dạy học phân hóa.....	5
1.1.4. Những nền tảng của dạy học phân hóa	9
1.1.5. Đặc điểm của dạy học phân hóa vi mô (phân hóa nội tại).....	12
1.1.6. Ưu điểm và những thách thức khi thực hiện dạy học phân hóa	13
1.2. Vận dụng quan điểm DHPH vào dạy học toán ở trường trung học cơ sở.....	17
1.2.1. Đặc điểm của quá trình nhận thức của HS trường THCS	17
1.2.2. Đặc điểm nhân cách của học sinh trường trung học cơ sở	20
1.2.3. Đặc điểm của học sinh trong một lớp có nhiều trình độ ở trường trung học cơ sở.....	21
1.2.4. Thực trạng của dạy học phân hóa môn Toán ở trường Trung học cơ sở nước CHDCND Lào	26

1.2.5. Một số hướng thực hiện dạy học phân hóa trong dạy học Toán ở trường Trung học cơ sở nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào	30
1.2.6. Một số định hướng áp dụng quan điểm dạy học phân hóa vào dạy học Toán ở trường trung học cơ sở nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào.....	45
1.2.7. Một số vấn đề về phân bậc hoạt động trong dạy học phân hóa môn toán.....	48
1.3. Kết luận chương 1.....	52
Chương 2: MỘT SỐ BIỆN PHÁP DẠY HỌC PHÂN HÓA MÔN TOÁN LỚP 6 Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ NƯỚC CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO	53
2.1. Sơ lược về mục tiêu và chương trình “tập hợp” trong chương trình môn Toán ở nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào	53
2.2. Một số biện pháp sư phạm để vận dụng quan điểm dạy học phân hóa vào dạy học nội dung “tập hợp” (Toán lớp 6).....	55
2.2.1. Biện pháp 1. Vận dụng quan điểm phân bậc hoạt động trong việc thiết kế giáo án phân hóa cho học sinh.....	56
2.2.2. Biện pháp 2. Vận dụng quan điểm phân bậc hoạt động trong việc hướng dẫn HS phát hiện, phân loại các dạng bài toán và phương pháp giải các dạng bài toán này.....	75
2.3. Kết luận chương 2.....	82
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	83
3.1. Mục đích thực nghiệm	83
3.2. Nội dung thực nghiệm	83
3.3. Triển khai thực nghiệm.....	84
3.4. Đánh giá kết quả thực nghiệm	84
3.5. Kết luận chung về thực nghiệm	87
KẾT LUẬN.....	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	89
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
NXB	: Nhà xuất bản
SV	: Sinh viên

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Phát huy nguồn lực con người được coi là yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững. Sự nghiệp phát triển đất nước ta trong giai đoạn hiện nay đòi hỏi chúng ta phải có một nguồn nhân lực tương xứng, đó là những con người có lòng yêu nước, có ý chí, có sức khỏe và giỏi về chuyên môn nghiệp vụ. Vì vậy, phát triển giáo dục và đào tạo được coi là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Chính vì vậy, để có thể đào tạo được những con người phát triển toàn diện, một yếu tố quan trọng là đổi mới phương pháp dạy học, làm sao cho thông qua quá trình học tập người học biết vận dụng kiến thức đã học vào cuộc sống.

Nghị quyết hội nghị lần thứ VIII ban chấp hành trung ương Đảng nhân dân cách mạng Lào (năm 2006) và chiến lược giáo dục từ năm 2006 đến 2020, kế hoạch giáo dục khóa VII (2010 - 2015) nêu rõ: Để giải phóng đất nước vượt qua đất nước nghèo trong năm 2020 nên đào tạo cho con người có kiến thức cao, có tay nghề cao, tự chủ sáng tạo, có khả năng vận dụng, thực hành của người học, qua đó mà góp phần tích cực thực hiện mục tiêu lớn của đất nước.... Một trong những yêu cầu quan trọng mà chương trình nhấn mạnh đến phương pháp giáo dục đó là “ Phương pháp giáo dục trung học cơ sở phải phát huy được tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của học sinh, phù hợp với đặc trưng môn học, đặc điểm đối tượng học sinh, điều kiện của từng lớp học; bồi dưỡng cho học sinh phương pháp tự học, khả năng hợp tác “ đồng thời cũng yêu cầu các hình thức tổ chức giáo dục cần “ đảm bảo chất lượng giáo dục chung cho mọi đối tượng và tạo điều kiện phát triển năng lực cá nhân học sinh “ Giáo viên chủ động lựa chọn vận dụng các phương pháp và hình thức tổ chức giáo dục cho phù hợp với nội dung, đối tượng và điều kiện cụ thể”[1].

Chương trình trung học cơ sở được triển khai thực hiện dưới hình thức phân hóa kết hợp với dạy học tự chọn, đó chính là giải pháp thực hiện dạy học phân hóa - một trong những nguyên tắc cơ bản của quá trình giáo dục. Việc dạy học này đòi hỏi ngoài việc cung cấp những kiến thức cơ bản và phát triển những kỹ năng cần thiết cho học sinh còn cần chú ý tạo ra các cơ hội lựa chọn về nội dung và phương pháp phù hợp với năng lực và nguyện vọng của học sinh.

Thực tiễn ở các trường trung học cơ sở hiện nay, quan điểm phân hóa trong giáo dục, nhất là trong dạy học chưa được quan tâm đúng mức. Giáo viên chưa được trang bị đầy đủ những hiểu biết và kỹ năng dạy học phân hóa, chưa thực sự coi trọng yêu cầu phân hóa trong dạy học. Đa số các giờ dạy vẫn được tiến hành một cách đồng loạt, áp dụng như nhau cho các đối tượng học sinh, chưa có những biện pháp áp dụng đến từng cá nhân học sinh, do đó không thể phát huy tối đa năng lực cá nhân của học sinh, chưa kích thích được tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của học sinh trong việc chiếm lĩnh tri thức, dẫn đến chất lượng giờ dạy không cao, mục tiêu giáo dục chưa đáp ứng được với yêu cầu của thời đại. Trong việc rèn luyện tư duy sáng tạo cho học sinh ở trường trung học cơ sở, môn Toán đóng vai trò rất quan trọng. Bởi vì, Toán học có vai trò to lớn trong sự phát triển của các ngành khoa học kỹ thuật; Toán học có liên quan chặt chẽ và có ứng dụng rộng rãi trong rất nhiều lĩnh vực khác nhau của khoa học, công nghệ, sản xuất và đời sống xã hội hiện đại; Toán học còn là công cụ để học tập và nghiên cứu các môn học khác.

Từ thực tế trên, câu hỏi đặt ra cho mỗi giáo viên là phải làm như thế nào để tổ chức các hoạt động dạy học tác động đến từng cá nhân học sinh với những đặc điểm khác nhau về năng lực, sở thích, nhu cầu, để mọi học sinh có thể phát huy được tối đa khả năng của bản thân trong học tập. Với lý do đó tôi đã chọn đề tài ***“Vận dụng dạy học phân hóa vào dạy học môn toán Lớp 6 ở trường trung học cơ sở nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào”***.

2. Mục đích nghiên cứu

Đề xuất một số biện pháp nhằm vận dụng dạy học phân hóa vào dạy học môn toán Lớp 6 ở trường trung học phổ thông dân tộc nội trú Champasak (tỉnh Champasak) nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào, nhằm góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn toán.

3. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Tìm hiểu một số vấn đề về dạy học phân hóa; khái niệm dạy học; các cấp độ của dạy học phân hóa; các hình thức của dạy học phân hóa; các ưu điểm, nhược điểm của dạy học phân hóa.

- Thực trạng dạy học toán 6 ở trường trung học cơ sở nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào theo hướng phân hóa.

- Đề xuất một số biện pháp sư phạm để vận dụng dạy học phân hóa vào dạy học toán ở trường trung học cơ sở nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào.

- Tìm hiểu nghiệp vụ sư phạm để kiểm tra tính khả thi của các hiện pháp sư phạm đã đề xuất.

4. Giả thuyết khoa học

Trên cơ sở tìm hiểu các vấn đề cơ bản của dạy học phân hóa nếu đề xuất và sử dụng một số biện pháp sư phạm để vận dụng dạy học phân hóa vào dạy học toán lớp 6 ở trường trung học cơ sở nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào thì có thể góp phần nâng cao chất lượng dạy học.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp nghiên cứu lý luận: Nghiên cứu tài liệu về lý luận và phương pháp dạy học môn Toán, các tài liệu nghiên cứu có liên quan đến đề tài.

- Phương pháp điều tra, quan sát: Dự giờ thăm lớp, tìm hiểu, trao đổi ý kiến với một số giáo viên giàu kinh nghiệm, dạy giờ toán trung học cơ sở về những vấn đề liên quan đến đề tài.

- Phương pháp thực nghiệm sư phạm: Để kiểm nghiệm một số kết quả nghiên cứu trong thực tiễn dạy học ở trường trung học cơ sở.

6. Khách thể và đối tượng vi nghiên cứu

- Khách thể nghiên cứu: Quá trình dạy học Môn Toán ở trường trung học cơ sở.

- Đối tượng nghiên cứu: Vận dụng dạy học phân hóa vào dạy học môn toán Lớp 6 ở trường trung học cơ sở nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào (tập trung vào phần Tập hợp và các phép toán trên tập hợp).

7. Cấu trúc của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, luận văn gồm 3 chương:

Chương 1. Cơ sở lý luận và thực tiễn.

Chương 2. Vận dụng dạy học phân hóa vào dạy học môn toán Lớp 6 ở trường trung học cơ sở nước cộng hòa dân chủ nhân dân Lào.

Chương 3. Thực nghiệm sư phạm.